

ABDIJ SINT BENEDICTUSBERG VAALS

December 2017

Dierbare Oblaten en Vrienden,

In dit jaargetijde voelen we nog sterker dan anders dat *tijd* een onweerstaanbare beweging is. Wij meten haar met onze tikkende klokken, onze verspringende digitale uurwerken, met onze dag-, week-, maand- en jaarkalenders. De tijd gaat snel. Maar die beweging registreren wij vooral ook *aan den lijve*. Naarmate een mens ouder wordt, voelt hij dat meer. De tijd schrijft zijn geschiedenis neer in ons leven. Wij zien er de sporen van in ons lichaam en ook in onze ziel. Zonder dat wij daar enige invloed op kunnen uitoefenen, voegt de tijd de ene dag na de andere aan ons leven toe: de lengte van ons leven groeit onmerkbaar maar gestaag. Het jaar is bijna vol. Maar tegelijk ervaren wij de keerzijde van dezelfde beweging: terwijl de dagen en jaren die achter ons liggen, aangroeien, neemt de tijd ook de ene dag na de andere van ons leven af, zij kort ons leven dagelijks in. Zoals ook het jaar nog maar een paar weken telt. Er blijft steeds minder toekomst over.

Hoe staan wij tegenover dat onherroepelijk dichterbij komende einde? Passief, berustend, onze beperktheid welgemoed aanvaardend, opstandig of gretig nog de laatste weldaden genietend? Misschien ook verlangend en nieuwsgierig naar wat komt? Alles hangt af van de voorstelling die wij hebben van wat er zal zijn na afloop van deze aardse tijd. Wie stelt zich die vragen niet? Zal dan het doek opgaan om ons te onthullen wat tot nu toe verborgen was? Zal ons levenseinde als het einde van een droom zijn en het ontwaken tot het leven? Of zal er niets meer zijn, leegte, zelfs niet meer het bewustzijn van ons leven? Is alle vreugde, alle schoonheid, en zelfs alle herinnering eraan voorgoed voorbij, doordat ons bestaan gewoon opgehouden heeft er te zijn?

Onze houding tegenover de grenslijn die ons sterven is, bepaalt tegelijk fundamenteel de houding tegenover ons leven. De vraag naar de werkelijkheid na de dood is klemmend (soms ook: beklemmend), omdat wij de vraag naar ons leven niet kunnen ontwijken. Het lukt ons niet die steeds weer opborrelende vraag naar de zin van ons leven tot zwijgen te brengen, zelfs niet met het meest geraffineerde vermaak. De vraag naar de werkelijkheid na de dood is in wezen dan ook geen ontsnapping aan het heden, maar komt voort uit het diepste verlangen in ons hart om het heden te doorleven zoals het werkelijk is, ook in zijn beperktheid. Dat verlangen is onuitroeibaar in ieder menselijk wezen aanwezig. Wanneer het christelijk geloof – met alle besef van ontoereikendheid en mysterie – ons stamelend iets zegt over die werkelijkheid na dit

leven en *de eeuwige zaligheid* beschouwt als het doel waarnaar wij op weg zijn, is dat juist omdat het christelijk geloof ons leven hier op aarde ernstig neemt. De *hemel* (afgezien van de voorstellingen uit onze kindertijd die wij daarmee gauw associëren) is geen goedkope ontvluchting van een ondraaglijk of zinloos bestaan op aarde. Het christelijk zicht op de *hemel* zet ons eerder met twee voeten op deze aarde, met al haar lief en leed. Niet statisch als een toestand, maar dynamisch als een beweging, want de *hemel* wordt een doel: door aan onze aardse trektocht een eindpunt te geven, krijgt die ook richting. Er tekent zich een weg af. Dé weg. Onze weg door het leven vertoont trekken van een vreugdevolle adventstijd, een tijd waarin nog van alles gebeurt, dagen van lief en van leed, van zoeken en verliezen, van scheuren en herstellen (vgl. Pred 3,1-8). Maar ook een tijd die onweerstaanbaar leidt naar de ontmoeting met God zelf, naar de ontmoeting van Kerstmis. Naar een vreugde die alle begrip te boven gaat.

In de laatste weken van het jaar ervaren wij in de liturgie een verstrengeling van de laatste komst en de eerste komst. De gedachte aan het *einde* roept de gedachte aan Gods laatste komen op, maar dan opeens gaat het niet meer over het einde der tijden, maar over Gods eerste komen in de tijd, over Kerstmis. De aandacht verschuift van de eindfase terug naar de geboorte. Maar die geboorte van destijds, waarvan de viering nu vóór ons ligt, krijgt in zekere zin ook weer iets van de toe-komst. Het begin, Gods eerste komst, lijkt ineens heel sterk op het einde, Gods laatste komst. Het eerste komen en het laatste komen

worden afwisselend elkaars achtergrond. Gods laatste komst en alles wat Hij dan voor ons meebrengt, spiegelt zich al in Gods eerste komst en alles wat het pasgeboren Kind in de kribbe voor ons meebracht (*Eer aan God in den hoge en vrede op aarde aan de mensen die Hij liefheeft*). En omgekeerd: de weerloze tederheid van het pasgeboren Jezuskind is een belofte hoe Hij tenslotte zal komen: niet om te veroordelen maar om te redden. Zoals Hij destijds is gekomen, zo zal Hij eens ook terugkeren, als onze dagen vol zijn. Beide komsten vragen tenslotte om één en dezelfde grondhouding: open staan, verwelkomen, ontvangen.

Kerstmis kun je niet maken. Wij kunnen ook onze eigen geboorte niet maken. Wij kunnen het leven enkel ontvangen. Nu en later. Als wij niet kunnen ontvangen, missen wij het wezen. Wij blijven hopeloos verstrikt in onszelf. Er is geen weg meer en wij verdwalen in de tijd. Waarom zou juist december de maand zijn van de geschenken, geschenken die wij geven en geschenken die wij ontvangen? Zouden wij als Gods geliefde kinderen in dat geven op een heel bescheiden manier iets van Zijn vrijgevigheid voelbaar en zichtbaar maken? Zou het ontvangen van geschenken ons niet vertellen dat wij tenslotte als Gods geliefde kinderen het geschenk van ons leven enkel kunnen ontvangen? En dan gaat het niet over het geschenk van een welvarend, gezond, geslaagd, jong en dynamisch leven, maar het geschenk van het leven zelf, het geschenk dat wij er zijn, dat wij in staat zijn tot kennen en liefhebben. Uiteindelijk dat

wij zelfs onze Maker en Redder kunnen kennen en liefhebben, in alle omstandigheden van ons leven. Om Hem eens van aangezicht tot aangezicht te zien.

Ik ben U nog een klein verslagje schuldig van de Vriendendag. Er was een wat geringere opkomst dan andere jaren. Ter verklaring daarvan werden verschillende omstandigheden genoemd. Was het het samenvallen met de jaarlijkse *monumentendag* op deze zelfde zaterdag 9 september? Speelde het koude en natte weer een rol? Hoe dan ook, de aanwezige vrienden hadden veel met elkaar te praten over *de tijd*, nadat een inleidend woord over *De betekenis van tradities in vloeibare tijden* daartoe de aanzet had gegeven. De tekst van deze inleiding vindt U op de website van onze abdij: www.benedictusberg.nl. In hoofdlijnen kwam de gedachtegang op het volgende neer.

De toestand van onze huidige westerse beschaving doet in verschillende opzichten denken aan die van de nadagen van het Romeinse Rijk, de tijd waarin sint Benedictus leefde, eind 5de begin 6de eeuw. Sint Benedictus heeft een radicale stap gedaan door zich uit het maatschappelijke leven van zijn tijd terug te trekken. Door de hele werkelijkheid, de scheppingen de mens, weer in het licht van God te plaatsen, is hij bepaalde grondtrekken van ons menselijk leven op het spoor gekomen. Deze waarden heeft hij overdraagbaar gemaakt door het schrijven van zijn Regel voor Monniken. En op hun beurt werden deze waarden in letterlijke zin tot traditie (=overdracht) door het leven van de monniken, van eeuw tot eeuw en van generatie op generatie. Tradities belemmeren

de stroom van de geschiedenis niet, maar kunnen – op voorwaarde dat zij bewust en met inzicht worden overgedragen en ontvangen – tot bakens worden in de tijd.

Uit het leven van de gemeenschap

Het was nog in de maand augustus dat wij de gewone jaarlijkse *picknick* hebben gehad, waarover U in de vorige Vriendenbrief heeft kunnen lezen. Op 17 augustus hebben wij in Echt (op 30 km afstand van onze abdij) de plaatsen bezocht die op een bijzondere manier herinneren aan Edith Stein, de heilige Theresia Benedicta a Cruce OCD. Aanleiding was de 75ste verjaardag van haar dood in het concentratiekamp van Auschwitz. Wij bezochten haar Karmel, het klooster waar zij geleefd heeft en van waaruit zij in 1942 is weggevoerd. Een kleine gemeenschap leidt daar in alle stilte en verborgenheid haar leven van gebed. Het mooie van die Karmel is wel dat zij op geen enkele manier *museum* geworden is; er is nauwelijks iets te bezichtigen. Alleen het wezenlijke is er. Geen levendiger en waardevoller herinnering dan dat. En tegelijk volledig actuele aanwezigheid. Wij hebben verder de basiliek van Echt bezocht, waar de koormantel van de heilige Theresia Benedicta wordt bewaard en vereerd. Tenslotte zijn wij ook onze broeders, de trappisten in de nabije cisterciënzer abdij

*buste in Regensburg, Duitsland
door beeldhouwer Johann Brunner*

van Lillbosch, gaan begroeten (www.abdij-lillbosch.nl). Vader Abt Malachias leidde ons rond en we konden het middaggebed zingen met de gemeente.

Op donderdag 26 oktober waren er weer zeven van ons onderweg, ditmaal naar Antwerpen (België) om daar over een ons welbekende materie een zeldzame tentoonstelling te bezoeken: *Dom Hans van der Laan, - een huis voor de geest*. In een bijzondere scenografie staan hier originele tekeningen, modellen en maquettes geëxposeerd, die voor een belangrijk deel afkomstig zijn uit het archief van onze abdij. De tentoonstelling is georganiseerd door het VAI, het Vlaams architectuur instituut, en ondergebracht in De Singel. Er is veel weerklank op gekomen in de media en in de wereld van studenten en architecten. Zij is echt aan te bevelen, niet alleen voor specialisten, en blijft nog te zien tot 14 januari 2018. Meer informatie op www.vai.be onder *activiteiten*.

Wanneer U deze brief ontvangt, is de korte Advent van dit jaar al ver over de helft. Nog maar een paar dagen en dan is het Kerstmis. Op zondagavond 24 december begint de Nachtmis om 23 uur. Daaraan gaat de Kerstwake vooraf, die al om 20.30 uur begint. De volgende morgen, Kerstdag zelf, is er om 7.45 uur een (Nederlandse) Heilige Mis in de crypte. De Dagmis van Kerstmis is op de normale tijd, 9.30 uur, evenals de Vespers om 17 uur. Op onze website kunt U desgewenst nog meer informatie vinden. Wij

hopen natuurlijk dat onze kerk in die dagen (maar ook alle dagen!) vol zal zijn van *gasten* van heinde en verre, niet als gasten, maar als geliefde kinderen Gods, die mét ons allemaal willen *samenkomen onder het sterrenblinken om de Heer te aanbidden*. Wij wensen en bidden dat Zijn Licht ook over uw leven zal opgaan en voor ieder van U het nieuwe jaar met glans en troost zal vervullen.

+fr. Adr. Lenglet,
Abdij Sint-Benedictusberg, Vaals

Abdij Sint Benedictusberg • Mamelis 39 • 6295 NA Lemiers
Rabobank: BIC RABONL2U • IBAN NL85 RABO 0155 6011 72
www.benedictusberg.nl • abdij@benedictusberg.nl

Ontvangt u deze brief nog per post, terwijl u een e-mail adres heeft? Geef dan uw e-mail adres op via adressenadmin@benedictusberg.nl om de brief digitaal te ontvangen. Zo helpt u mee papier, tijd en kosten te besparen. Alvast hartelijk dank!